

Základní škola Bochoř, okres Přerov, příspěvková organizace

**PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ
VÝCHOVY,
VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY**

Environmentální výchova v Základní škole Bochoř

Anotace

Program environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Základní škole Bochoř byl zpracován v souladu s § 9 Vyhlášky 317 ze dne 27. července 2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů a je zaměřena na vytvoření koncepce školy v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty – školního programu EVVO a ročního plánu EVVO.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Struktura školy: malotřídní základní škola

Adresa školy: Základní škola Bochoř, okres Přerov, příspěvková organizace,

Školní 213/13, Bochoř 751 08

Telefon:

E-mail: zsbochor@zsbochor.cz

Internetové stránky: www.zsbochor.cz

Ředitel školy: Mgr. Sylva Kostelníčková

Kontaktní osoba pro EVVO: Bc. Dana Trnkalová

E-mail: dtrnkalova@zsbochor.cz

Pedagogů celkem: 6

Zřizovatel: Obec Bochoř

Adresa zřizovatele: Náves 202/41, Bochoř, 751 08

A. Strategický plán EVVO

1. Charakteristika školy a okolí

Základní škola Bochoř, příspěvková organizace, je vesnickou malotřídní školou, jejíž provoz byl zahájen v roce 1910. Její vzdělávací kapacita je do maximálního počtu 60 žáků. Uvedený počtem žáků se řadíme mezi malé školy.

Budova školy se nachází na konci ulice s obytnými domy v klidné části vesnice. Hřiště vyúsťuje do otevřených prostranství pole a oplocených rodinných zahrad.

Vybavení školy:

Budova prošla rozsáhlejší rekonstrukcí v roce 2006, kdy byl přistavěn prostor pro školní družinu, multimediální učebnu a v těsné blízkosti školy bylo vybudováno hřiště. Průběžně dochází k renovaci a modernizaci prostor.

Školní zahrada a její vybavení je, až na několik drobných úprav, dlouhá léta beze změny.

V budově se nachází tři větší třídy a jedna třída s kapacitou maximálně 15 žáků. Ta je využívána převážně pro výuku cizího jazyka – angličtiny. Další učebna pro výuku ICT je v odpoledních hodinách zázemím pro jedno oddělení školní družiny. Prostor, který byl při rekonstrukci nově přistaven je rozdělený na třídu a hernu. Slouží žákům v ranních hodinách pro hru a relaxaci a odpoledne pro mimoškolní aktivity. Zázemí pro realizaci výtvarné výchovy a keramiky je vybudováno v suterénu jako tzv. dílna.

Všechny třídy jsou vybaveny výškově stavitelným sedacím nábytkem. Další nábytek je postupně modernizován. Vybavení pomůckami je účelné a na dobré úrovni. Technické vybavení se v poslední době modernizuje. V každé třídě je instalována interaktivní tabule. V roce 2020 budou v rámci projektu Šablony II pořízeny tablety pro žáky.

Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do těchto projektů:

- Recyklohraní
- Ovoce a mléko do škol
- Moje první firma
- Zdravé zuby

Spolupráce s rodiči a dalšími organizacemi

Charakter soužití lidí a jejich užší propojení s životem na vesnici je předpokladem dobré spolupráce mezi školou a rodinou. Také my můžeme prohlásit, že tato spolupráce je již tradičně na dobré úrovni. Rodiče oceňují snahu vedení školy a pedagogů a mnozí ji ochotně podporují. Je to zajištěno zejména prostřednictvím členů Spolku rodičů, který při ZŠ Bochoř aktivně pracuje již řadu let. Každá třída zde má své zástupce z řad rodičů. Ti zajišťují propojení mezi školou a širším okruhem přátel školy.

Spolupráci s Obecním úřadem zajišťuje vedení ZŠ. Žáci se zapojují do kulturních programů u příležitosti různých výročí a obecních slavností. Společně organizují akce pro širokou veřejnost, vzájemně se inspirují a doplňují v námětech na obohacení společenského života v obci.

Úzké propojení je také s místní mateřskou školou. Její děti se pravidelně účastní akcí školy, společně navštěvují kulturní programy. Budoucí školáci chodí do školy ještě před zápisem a formou hry si mohou vyzkoušet, co se je čeká v roli „školáka“.

Škola v současné době širěji nespolupracuje s žádnou základní školou v okolí.

Mezi další spolupracující organizace patří Sportovní klub Bochoř.

Hlavní cíle školy:

- rozvíjet osobnost žáka tak, aby mohl samostatně myslet a svobodně se rozhodovat
- učit žáka odpovědnosti za vlastní chování a jednání
- budovat prostředí školy jako příjemné a přátelské prostředí
- ve výuce využívat formy a metody práce s maximální měrou aktivního podílu žáka
- vybudovat zázemí pro činnosti umožňující zkoumat, bádát a pozorovat
- při výuce vést žáky k získání praktických dovedností
- podporovat schopnost využívat a aplikovat získané poznatky a vědomosti při dalších činnostech
- vzbudit u žáků zájem o poznávání okolního prostředí, získávání nových poznatků
- připravit je na schopnost jednání ve prospěch životního prostředí
- podporovat zdravý životní styl
- zajistit rovnocenné vzdělávání všem žákům v souladu jejich možnostmi a schopnostmi

2. Výchozí stav

Rozbor ŠVP z pohledu EVVO

Environmentální výchova je zapracována do Školního vzdělávacího programu v rámci průřezových témat od prvního ročníku po pátý v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda.

V nich jsou žáci seznamováni s učivem z oblasti základních podmínek života jednotlivých společenstev, pravidel společnosti a společenského života, přírodních zákonitostí a vztahů, přírodních jevů, druhů rostlin a živočichů, ochrany přírody a životního prostředí. Témata se dále prolínají s učivem dalších předmětů.

TÉMATO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy				PŘÍRODOVĚDA	
Základní podmínky života			PRVOUKA	PŘÍRODOVĚDA	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			PRVOUKA		PŘÍRODOVĚDA VLASTIVĚDA
Vztah člověka k prostředí	PRVOUKA	PRVOUKA	PRVOUKA	PŘÍRODOVĚDA VLASTIVĚDA	PŘÍRODOVĚDA VLASTIVĚDA

Environmentální výchova je zařazena:

	PŘEDMĚT	HODINOVÁ DOTACE	OSTATNÍ PŘEDMĚTY
1. ročník	PRVOUKA	2/ týdně	Literární a slohová výchova, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti
2. ročník	PRVOUKA	2/ týdně	Literární a slohová výchova, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti
3. ročník	PRVOUKA	3/ týdně	Literární a slohová výchova, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti
4. ročník	PŘÍRODOVĚDA VLASTIVĚDA	4/ týdně	Literární a slohová výchova, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti
5. ročník	PŘÍRODOVĚDA VLASTIVĚDA	4/ týdně	Literární a slohová výchova, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti

Dalšími formami začlenění uvedených tematických oblastí jsou projektové dny (Den Země – uklidíme obec, Den vody, Den stromů) a doplňkové a zájmové aktivity školy (sportovní dny, školy v přírodě, příměstské tábory).

Vyhodnocení provedeného průzkumu stavu.

Podkladem pro zjištění současného stavu bylo provedení průzkumu podmínek a realizace environmentálních složek v organizaci. Bylo zjištěno:

- na dobré úrovni je spolupráce s obecním úřadem, mateřskou školou, vedoucí knihovny, místní farností
- v posledním roce se podařilo zrealizovat dílčí část projektu úpravy školní zahrady, a to vybudování zázemí pro venkovní výuku pod pergolou, vysazení vrbového tunelu a ovocných stromků
- v březnu 2019 úspěšně proběhl projektový Den vody
- školy v přírodě se účastní všichni žáci
- dobrá úroveň komunikace v oblasti skladby jídelníčku s vývažovou stravou
- v budově jsou umístěny nádoby na tříděný odpad
- žáci se zapojují do sběrových akcí elektroodpadu a papíru
- pravidelně probíhají osvětové akce pro žáky v rámci výuky (Tonda obal aj.)
- při likvidaci nebezpečného odpadu spolupracujeme se zaměstnanci obecního úřadu
- vybavení zahrady je nedostatečné, chybí zákoutí pro zkoumání, pozorování a objevování
- pedagogové plně nevyžívají možností výuky ve venkovních prostorech
- v plánu aktivit není zařazena návštěva výukového programu v sousedním městě Přerov – stanice ORNIS, BIOS
- není zpracován plán EVVO na školní rok a podrobný plán úpravy školní zahrady
- rezervy vidíme v rozmanitější spolupráci s oblastním polesím a Střední lesnickou školou v Hranicích

Klíčové oblasti

- školní zahrada – vybudovat zelené koutky
- spolupráce pedagogů i všech zaměstnanců školy
- spolupráce se zřizovatelem
- podpora od rodičů a veřejnosti
- vzbuzování zájmu o aktivity školy a veřejné akce
- další vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO

Strategie

- pokračovat v započaté realizaci střednědobého plánu úpravy a budování školní zahrady
- zařazovat environmentální tematiku do výuky i mimoškolních aktivit
- dát žákům možnost podílet se na rozhodování o obsahu EVVO na škole i zajištění materiálu
- venkovní výuku začlenit do výukové skladby celoročně
- získat podporu všech pedagogů
- zapojovat žáky do prací na budování a do údržby prostředí zahrady, aktivit na praktickou výpomoc místu, kde žijí
- hledat možnosti finanční podpory (sponzorování, projekty EVVO) pro zajištění materiálního vybavení zahrady
- využívat možností spolupráce s veřejnými organizacemi

Vize školy

- tým zaměstnanců, který žákům předává cenné informace
- sebevědomý žák, který dokáže využít své poznatky v praktickém životě
- žák se smyslem pro plnění povinností
- nenásilně budovat kladný vztah k přírodě, ke svému okolí a úctu k lidem

3. *Výchova a vzdělávání*

SENZITIVITA

Cílem: žák se bude chovat ohleduplně k přírodě, rád zde bude trávit volný čas, cítit se v přírodě dobře

Výstupy:

- žák má pokoru a úctu k přírodě, vnímá její jedinečnost
- chová se k přírodě šetrně (neodhazuje odpadky, neničí floru, neubližuje zvířatům)
- zná pravidla chování stanovená pro různá území (běžné území, chráněné území) a řídí se jimi
- rozlišuje základní biotopy v regionu
- pozná a pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy v regionu, má povědomí o podmínkách k jejich růstu a životu
- dokáže se s jistotou pohybovat v krajině, rozlišuje typy krajiny
- zná životní potřeby domácích zvířat a domácích mazlíčků

Prostředky:

- práce s atlasem, s encyklopediemi
- vyhledávání informací z literatury z internetových zdrojů
- badatelské práce v terénu
- pěstitelské práce na školním pozemku
- osobní podíl na budování a údržbě školní zahrady
- využívání pomůcek (lupy, sítky, nádoby na hmyz)
- záznamy z pozorování, herbáře rostlin
- besedy, exkurze

ZÁKONITOSTI

Cílem: žák porozumí základním principům životního prostředí včetně toků energií

Výstupy:

- žák uvede příklady potravních vztahů a jejich výjimek
- žák popíše koloběh prvků a látek na Zemi, pozná a vyhodnotí změny způsobené činností člověka
- žák uvede a popíše některé tradice, pranostiky a místní zvyky
- žák vlastními slovy objasní rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie a surovin

Prostředky:

- práce s texty
- práce s PC
- skupinové projekty
- vlastní sledování ekonomické hospodárnosti školy s energiemi žáky
- seznamování se s pranostikami
- oslavy tradičních svátků
- vyhledávání informací o dění v obci dříve
- podíl na přípravách a organizaci akcí

PROBLÉMY A KONFLIKTY

Cílem: žák si uvědomí dopad svého chování na stav životního prostředí v regionu, kde žije

Výstupy:

- žák se zajímá o dění v obci a podle svých možností se do něj aktivně zapojuje
- žák s ohledem na své osobní schopnosti a věk dokáže uvést příklad ekologického problému ze svého okolí, pojmenuje jeho příčinu a důsledek

Prostředky:

- stimulační hry
- návštěva významných míst
- besedy a setkání (představitelé obce, místní knihovna, kostel, pamětníci z obce)

AKČNÍ STRATEGIE

Cílem: žák má odpovědné chování a uvědomuje si dopad a význam svých rozhodnutí na blízké životní prostředí

Výstupy:

- žák si je vědom, jaký dopad na životní prostředí má provoz domácnosti, navrhne opatření, která tento dopad regulují
- žák předchází tvorbě odpadů a umí opakovaně požívat využitelné obaly
- žák třídí odpad ve škole i doma
- posoudí vliv vlastního chování na životní prostředí
- uvede na konkrétních příkladech své spotřební chování a jeho dopad
- učí se propojovat získané teoretické znalosti se skutečným životem
- chápe základní souvislosti mezi lokálními a globálními problémy života na Zemi

Prostředky:

- praktický nácvik v rámci výukových programů
- školní i veřejné projekty
- vybavení školy třídícími nádobami
- organizace sběrů
- motivační hry
- zapojení se do akcí – úklid společných prostor

4. ORGANIZACE A PROVOZ ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Ve výuce jsou využívány metody, prostředky a formy práce podporující rozvoj dané oblasti EVVO, který je v posledních dvou letech na vzestupné úrovni. Snažíme se o nejpřirozenější začleňování do všech vyučovacích předmětů i mimoškolních aktivit.

- jednotlivé třídy se pravidelně účastní exkurze nebo výukového programu

(Např. hvězdárna, VIDA science centrum Brno, jeskyně, ekologické centrum Sluňákov, Tonda obal na cestách, Zemědělský svaz ČR)

Z: pedagogové a vychovatelky ŠD

- výuka probíhá na školní zahradě a v okolí školy

(zejména předměty PRV, PŘV, Vv a PČ; projektové dny ve škole, skupinové projekty)

Z: pedagogové

- výuka je obohacena o terénní vycházky do okolí i výlety, sportovní aktivity, skupinové hry

(vlastní námětová organizace, nabídky organizací a spolků)

Z: pedagogové, vychovatelky ŠD

- škola se aktivně zapojuje do programů s environmentální tematikou, pořádá vlastní projektové dny a akce pro veřejnost

(tradiční akce v obci, Den vody; Den stromů; Den Země, Recyklohraní, výtvarné soutěže, Fíha – dýha, ovoce do škol atp.)

Z: všichni pracovníci školy, spolek rodičů, pracovníci MŠ

PROVOZ ŠKOLY

Důraz je kladen zejména na regulaci a podporu ekologického provozu školy. Jeho jasné stanovené ekologické aspekty podpoří u žáků šetrné jednání a budou inspirací pro návštěvníky školní budovy.

Do plánu oprav jsou zařazeny kroky, vedoucí k úsporám, zejména zateplení budovy, odvlhčení, výměna vodovodních baterií, osvětlení atp. Tyto opravy budou postupně realizovány v závislosti na finančních možnostech zřizovatele.

Současně je důležité důsledně dodržovat zásady šetření energiemi, a to v regulaci vytápění (funkční ventily), osvětlení ve třídách i na chodbách a šetrnou spotřebou vody (popisky).

Předcházení zbytečnému produkování odpadu (oboustranný tisk, opakované využití papíru k výtvarným a pracovním činnostem, třídění odpadu.

Nedílnou součástí je také podpora zdravého stravování při svačinkách i ve spolupráci s vývařovnou stravy.

MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ A TECHNICKÉ ZÁZEMÍ

Součástí provedeného průzkumu bylo také zjištění možností, podmínek a stavu pomůcek pro realizaci cílů EVVO na škole.

Na základě výsledků byl projednán návrh časového plánu pořízení materiálního vybavení a budování technického zázemí.

Jako první krok byla navržena úprava a vybavení venkovní učebny pod pergolou, vybudování základů pro zelené koutky.

Dále pak dle finančních možností budou postupně zakoupeny specializované pomůcky a didaktický materiál pro výuku v budově školy i pro venkovní výuku. Tyto pomůcky budou podporovat badatelské schopnosti.

Dále budeme využívat nabídek místních podnikatelů, rodičů a rodinných příslušníků zejména v pomoci se zajištěním rostlin, dodání přírodnin (kameny, dřevo atp.)

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Provoz základní školy je financován prostřednictvím zřizovatele. Provozní rozpočet je stanoven na kalendářní rok a veškeré požadavky je nutno projednávat se zastupitelstvem obce. Z uvedeného vyplývá, že je potřeba jednotlivé kroky každé realizace předem zvážit a naplánovat.

Dalším využitelným zdrojem pro financování záměru je zpracování projektu do vyhlášených podpůrných programů např. KÚ Olomouckého kraje a dalších.

Finanční prostředky lze úměrně čerpat také od Spolku rodičů a výtěžku z akcí pro veřejnost, uspořádaných školou.

DVPP

Zaměřit se na podporu a rozvoj oblastí environmentálního vzdělávání žáků bylo volbou vedení školy s jednohlasnou podporou všech zaměstnanců. Nedílnou součástí budování podmínek pro realizaci aktivit je také zajištění průběžného vzdělávání pracovníků školy a využití potenciálu dovedností nejen u nich, ale také u rodičů a všech občanů ochotných ke spolupráci.

Přenos informací o nových trendech ve vzdělávání je zajišťován zejména prostřednictvím vzdělávacích center, zaměřených na environmentální výchovu a vzdělávání. Pedagogové budou sledovat nabídku vzdělávacích seminářů a podle potřeby se těchto účastnit. Další formou je také sebevzdělávání, sdílení zkušeností v rámci návštěv jiných škol. V rámci samostudia budou vyhledávat náměty a inspiraci pro zařazování výuky ve venkovních prostorách. Při společných poradách pak své poznatky předají kolegyním.